

Huvudman

Skellefteå kommun
kundtjanst@skelleftea.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bureskolan i Skellefteå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skellefteå kommun att senast den **27 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, skolplikt och rätt till utbildning, extra studietid samt förebyggande och åtgärdande arbete för studiero. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Skellefteå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Skellefteå kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 13 oktober 2025 informera samtliga lärare om skollagens bestämmelser kring extra anpassningar. I denna del ingår att informera om skolenhetens rutiner för dokumentation av extra anpassningar. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur samt vilken information som har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning (2 kap. 34 §, 3 kap. 5 § och 10 kap. 13 § skollagen).
2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 13 oktober 2025 informera samtliga lärare och elevhälsans personal om skollagens krav kring när skolpersonal ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Inkom med en redogörelse för hur och när informationen har förmedlats (2 kap. 34 §, 3 kap. 7 § skollagen).
3. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn, eller den som rektorn delegerat uppgiften till,

se till att skyndsamt starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 1 april 2025 – 13 oktober 2025 samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning. (3 kap. 7 § skollagen).

4. Rektorn ska se till att starta utredningar om behov av särskilt stöd avseende elev 15, 24, 26 och 36. Rektorn ska dokumentera vilket datum utredningen har startats för eleven. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
5. I de fall utredningar av särskilt stöd inleds ska rektorn säkerställa att elevers behov av särskilt stöd, utifrån kunskapsmässiga och/eller sociala eller andra svårigheter, utreds i samtliga ämnen där eleven bedöms inte kunna uppnå kriterier för bedömning av kunskaper eller de betygskriterier som minst ska uppnås och att det görs en analys av elevens behov av särskilt stöd i respektive ämne och skolsammanhang. I utredning om behov av särskilt stöd ska aktörer med relevant kompetens från elevhälsan involveras om det inte är uppenbart obehövligt. Huvudmannen ska inkomma med de två senaste dokumenterade utredningarna om behov av särskilt stöd för elever i årskurs 4–9 på skolenheten (3 kap. 7 § skollagen).
6. För varje utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 13 oktober 2025 ska rektorn för skolenheten eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till fatta beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. I detta ingår att fatta beslut om åtgärdsprogram eller fatta beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram för elev 24. Redovisa även om skolan funnit skäl att vidta kompletterande kartläggning av elev 24:s kunskaper eller andra utredningsåtgärder samt om den pedagogiska utredningen uppdaterats för någon eller några av dessa elever. Samtliga beslut gällande åtgärdsprogram som fattas under perioden 1 april 2025 – 13 oktober 2025 ska ges in till Skolinspektionen (3 kap. 9 § skollagen).
7. Se till att eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om möjligheten att överklaga ett beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram till Skolväsendets överklagandenämnd. Huvudmannen ska, för de åtgärdsprogram som utarbetas och beslutas under perioden 1 april 2025 – 13 oktober 2025, redovisa när och hur elev och elevens vårdnadshavare underrättats om de beslut som fattats (33 § förvaltningslagen [2017:900]) och 28 kap. 16 § och 29 kap. 10 § skollagen).

8. Rektorn ska se till att beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång endast fattas om det finns underlag i form av en utredning som ger stöd för åtgärden och dess omfattning. Se även till att beslut om anpassad studiegång innehåller uppgifter om vilka avvikelser som görs från den timplan och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Inkom med skolenhetens tre senaste beslut om anpassad studiegång och beslut om anpassad studiegång för elev 15, 32, 36, 40, 46 och 48 för det fall eleverna fortsatt är föremål för anpassad studiegång vid tidpunkten för huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7, 9 och 12 §§ och 29 kap. 10 § skollagen samt 32 § förvaltningslagen).
9. Se till att det efter en utvärdering av åtgärdsprogram fattas ett nytt beslut om åtgärdsprogram för det fall eleven bedöms vara i behov av fortsatt särskilt stöd, eller beslut om att avsluta åtgärdsprogrammet om bedömningen som görs är att eleven inte längre är i behov av särskilt stöd. Om det vid en utvärdering framkommer behov av att vidta ytterligare kartläggning och utredningsåtgärder ska rektorn se till att kompletterande utredningsåtgärder vidtas. Inkom med uppgifter om vad som framkommit vid utvärderingen av åtgärdsprogram för elev 38, 46 och 48. Redovisa när utvärderingen för respektive elev ägde rum samt inkom med det beslut som fattats efter utvärderingen. Redovisa även om skolan funnit skäl att vidta kompletterande kartläggning av elevernas kunskaper eller andra utredningsåtgärder samt om den pedagogiska utredningen uppdaterats för någon eller några av dessa elever (3 kap. 9 § och 29 kap. 10 § skollagen samt 33 § förvaltningslagen).

Skolplikt och rätt till utbildning

1. Rektorn ska se till att de bakomliggande orsakerna till frånvaro utreds för elev 21, 32 och 36, om det inte är uppenbart obehövt. Om förutsättningarna för att utreda elevernas behov av särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Utredning av orsaker till frånvaro ska göras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Dokumentation i form av en redogörelse över den kartläggning som genomförts och den bedömning som gjorts rörande de bakomliggande orsakerna till frånvaron för elev 21, 32 och 36 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Om även en utredning rörande behov av särskilt stöd påbörjats för någon eller några av eleverna ska det särskilt anges (7 kap. 19 a § skollagen).

2. Huvudmannen ska se till att informera rektorn om skyldigheten att anmäla till huvudmannen när en utredning av en elevs frånvaro inletts. Huvudmannen ska dokumentera hur många anmälningar om frånvaro som rapporterats till huvudmannen gällande elever i årskurserna 4–9 under perioden 1 april 2025 – 13 oktober 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § skollagen samt 7 kap. 19 a och 22 §§ skollagen).
3. Se till att rektorn och huvudmannen vidtar åtgärder för att öka skolnärvaron för elev 21, 31 och 32. Åtgärderna ska vara förankrade i de behov som identifierats i skolans utredningar av orsakerna till elevernas frånvaro och eventuell utredning om särskilt stöd. Om kompletterande utredningsåtgärder bedöms nödvändiga för att adekvata åtgärder ska kunna sättas in ska sådana utredningsåtgärder vidtas. En sammanställning över insatser som vidtagits för respektive elev under perioden 1 april 2025 – 13 oktober 2025, inklusive eventuell dokumentation som styrker uppgifterna, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a och 22 §§ skollagen).

Extra studietid

1. Huvudmannen ska se till att elever i årskurs 4–9 erbjuds att delta i undervisning i form av extra studietid om minst två timmar per vecka under eller i direkt anslutning till skoldagen. Huvudmannen ska inkomma med antingen scheman för årskurserna 4–9 eller annan dokumentation där det framgår när undervisningen är planerad. Redovisningen ska även omfatta uppgifter om vem som ansvarar för planering och genomförande av undervisningen i årskurserna 4–5. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (10 kap 5 a § skollagen).

Förebyggande och åtgärdande arbete för studiero

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 13 oktober 2025 informera samtlig personal om skollagens krav om skyldigheten att utreda orsaker till att en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse. Detta inkluderar information om under vilka förutsättningar en utredning om särskilt stöd ska inledas, personalens befogenheter att agera för att tillförsäkra eleverna studiero, hur disciplinära åtgärder kan och får användas samt hur mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning får användas i undervisningen. Inkom med en redogörelse för hur

och när informationen har förmedlats (2 kap. 34 § skollagen, 3 kap. 7 § skollagen och 5 kap. 3, 4 a, 6, 9, 10 och 24 §§ skollagen).

2. Rektorn ska se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Utifrån resultatet av utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. För varje sådan utredning som startas ska samråd ske med elevens vårdnadshavare. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som startats under perioden 1 april 2025 – 13 oktober 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med redovisningen (5 kap. 9–10 §§ skollagen).
3. Se till att utreda orsakerna till att elev 2, 3, 5 och 29 vid upprepade tillfällen stört ordningen. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd för någon av eleverna är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Dokumentation i form av en redogörelse kring vad som framkommit i utredningen ska ges in till Skolinspektionen i samband med redovisningen (5 kap. 9 § skollagen samt 3 kap. 7 § skollagen).
4. Se till att rektorn fattar beslut om skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rutinerna ska ges in till Skolinspektionen i samband med redovisningen (5 kap. 4 e § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser anmälan och utredning av kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umeå@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:1934) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2025 inlett en tillsyn av Bureskolan i Skellefteå kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Bureskolans årskurs 4–9 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, skolplikt och rätt till utbildning, extra

studietid, förebyggande och åtgärdande arbete för studiero samt anmälan och utredning av kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen inledningsvis har begärt in viss dokumentation, bland annat uppgifter om vilka elever som är föremål för särskilt stöd och har åtgärdsprogram, ordningsregler, betygskatalog för höstterminen 2024 samt skolans plan mot kränkande behandling för läsåren 2023/2024 och 2024/2025. Vid skolbesök den 11 och 12 mars 2025 har intervjuer med elever och undervisande lärare genomförts. I samband med skolbesöket har ytterligare dokumentation inhämtats, bland annat utredningar om särskilt stöd och åtgärdsprogram samt i förkommande fall separata beslut om särskilda stödåtgärder för sju elever. Digitala intervjuer med representanter för elevhälsan samt rektorn och två biträdande rektorer har genomförts den 18 respektive 20 och 21 mars 2025. Ytterligare dokumentation, bland annat rutiner kring frånvaro och särskilt stöd, en frånvaroutredning, beslut om åtgärdsprogram samt en utredning om orsaker till ordningsstörande beteende har inhämtats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (aktbilaga 7). Elevföreteckningen har kommunicerats med huvudmannen.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Elever uppger i intervju att det aktualiseras olika anpassningar i undervisningen och att de får hjälp om de behöver.

Lärarna berättar i intervju att vissa elever ges extra anpassningar, bland annat i form av anpassat material/uppgifter, skärmväggar, hörlurar och uppstartshjälp. Lärarna och elevhälsan berättar att de dokumenterar extra anpassningar i en digital lärplattform men några lärare som undervisar på mellanstadiet uppger att de är osäkra kring vem som ska dokumentera extra anpassningar och hur det görs. En lärare berättar att nyanställda lärare på skolan efterfrågat information kring vad som gäller kring extra anpassningar och särskilt stöd och att det sannolikt planeras för någon sådan informationsinsats höstterminen 2025. Lärarna uppger att det fungerar olika på olika stadier och att skolans specialpedagoger gör olika. Lärarna uppger vidare att extra anpassningar utvärderas regelbundet och revideras vid behov.

Rektorn uppger att samtliga undervisande lärare dokumenterar extra anpassningar på egen hand men att det ser lite olika ut. På mellanstadiet finns inte klasslärare på samma sätt som på lågstadiet och där har specialpedagogen ett större ansvar för att dokumentera extra anpassningar. På högstadiet är det ämneslärarsystem och där kan det vara så att ämnesläraren måste skriva in extra anpassningar även om specialpedagogen kontrollerar att extra anpassningar dokumenteras och följs.

Anmälan och utredning av elever i eventuellt behov av särskilt stöd

Lärare och elevhälsan uppger i intervju att om en elev trots extra anpassningar inte uppfyller de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas så anmäls utredningsbehov av särskilt stöd på så kallad elevtid eller genom att personalen fyller i och lämnar in ett dokument. På elevtiden deltar lärare/arbetslag och representant från elevhälsan. En annan väg att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd är genom kontakt med rektorn eller specialpedagog. Vid intervju uppger några lärare att de känner osäkerhet kring processen för anmälan om särskilt stöd.

Rektorn uppger att arbetslagen diskuterar elever, det sker kontinuerliga uppföljningar och det finns flera sätt att anmäla elever för utredningsbehov av särskilt stöd. Om personal uppmärksammar en elev som trots extra anpassningar riskerar att inte nå kriterier för kunskaper eller de betygskriterier som minst ska uppnås så lyfts eleven med specialpedagogen eller tas upp på arbetsplatsträffar. Elevärendet går därefter vidare till elevhälsoteamet. En biträdande rektor uppger att i årskurs 6–9 hålls veckovisa möten där specialpedagogen sitter med på elevtiden. Det sker även regelbundna klassgenomgångar där personalen följer upp måluppfyllelse, frånvaro samt hur det fungerar socialt för eleverna. Rektorn

uppgger att det kanske inte är tydligt för samtliga pedagoger vad som utgör en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd. Rektorn uppgger att skolan kan behöva jobba med att se till att samtlig personal har kännedom om rutiner för arbetet med stöd till elever.

Lärare uppgger vid intervju att det finns elever där lärarna bedömer att extra anpassningar inte är tillräckliga för att elever ska klara kriterier för bedömning av kunskaper eller klara att uppnå godkända betyg. Lärarna uppgger bland annat eleverna 7–20 och elev 23, 24, 32, 39, 40, 42 och 43. Lärarna är osäkra på om eleverna 7–20 är anmälda för utredningsbehov av särskilt stöd eller inte, en lärare uppgger att vissa elever har sociala eller psykologiska svårigheter. En lärare uppgger att hen inte kan processen för anmälan om särskilt stöd. Läraren uppgger vidare att elev 42 och 43 inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas i sina språkval. I intervju med representanter för elevhälsan framkommer att elev 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 18 och 19 inte är anmälda för utredningsbehov av särskilt stöd. En representant för elevhälsan uppgger att skolan har genomfört en pedagogisk kartläggning avseende elev 20 men läraren vet inte om eleven är anmäld för utredningsbehov av särskilt stöd. En biträdande rektor uppgger att det inte finns någon anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd för eleven.

Elevhälsan och rektorn uppgger att beslut om att starta en utredning om särskilt stöd tas i elevhälsan där rektorn eller någon av de biträdande rektorerna ingår. Om beslut fattas att inleda en utredning genomförs en pedagogisk kartläggning. Elevhälsan uppgger att det är elevhälsoteamet som är ansvariga för att göra den pedagogiska bedömningen och flera av elevhälsans professioner kan vara delaktiga. Rektorn uppgger att skolan har tillgång till tillräcklig utredningskompetens för att utreda elevers behov av särskilt stöd. Om skolan inom ramen för en utredning är i behov av psykologisk kompetens så kontaktas KHS (Kompetenscentrum hälsa och stöd) som finns i kommunen. Där finns tillgång till psykolog, skolläkare och logoped. KHS arbetar på beställning från skolan men deltar inte vid elevhälsoteamets möten. På frågan om det alltid startas en utredning om särskilt stöd vid anmälan om utredningsbehov från undervisande lärare så svarar rektorn nej. Rektorn berättar att elevhälsoteamet gör en bedömning eftersom allt som anmäls inte handlar om särskilt stöd. Det kan i stället handla om hög frånvaro och då genomförs en frånvaroutredning.

Skolans arbete med särskilt stöd och åtgärdsprogram

Rektorn uppgger att skolan erbjuder särskilt stöd i form av anpassad studiegång, resursstöd, undervisning i mindre sammanhang (Studiegården), enskild undervisning och varaktiga specialpedagogiska insatser. En representant för elevhälsan uppgger att anpassad studiegång kan innebära antingen förkortat schema eller att vissa ämnen plockas bort

och att anpassad studiegång är en vanlig åtgärd vid frånvaroproblematik. I Studiegården undervisar bland annat specialpedagoger och resurser. Studiegården ger stöd till elever i årskurserna 6–9 och elever kan undervisas i Studiegården hela eller delar av skoldagen. Rektorn uppger att elever som har undervisning i Studiegården har utretts för särskilt stöd och har åtgärdsprogram. Rektorn och elevhälsan uppger vidare att skolan även har en ”förstärkt språkvalsgrupp” som en särskild stödåtgärd, som innebär att moderna språk anpassas bort i utbyte mot undervisning i ämnen som elever har mest behov av, främst svenska, matematik och engelska.

En representant för elevhälsan uppger att vårdnadshavarna meddelas vid utredning om särskilt stöd och att skolpersonal vid ett möte går igenom den pedagogiska kartläggningen med elev och vårdnadshavare. Vid det mötet informeras även vårdnadshavarna muntligt om möjligheten att överklaga beslut. Rektorn uppger att beslut om åtgärdsprogram alltid skickas hem och att beslut om åtgärdsprogram innehåller överklagandehänvisning. Om beslutet däremot blir att inte utarbeta ett åtgärdsprogram så meddelas vårdnadshavarna muntligt, då finns ingen rutin att informera vårdnadshavare om möjligheten att överklaga beslut. Rektorn uppger att det förekommer att vårdnadshavare tackar nej till särskilt stöd, vilket leder till att eleven i stället ges extra anpassningar.

Representant för elevhälsan uppger vid intervju att åtgärdsprogram utvärderas i december och maj varje år och att det däremellan sker uppföljningar. Om åtgärder ska fortlöpa vid utvärderingen av åtgärdsprogrammet i maj så upprättas ett nytt åtgärdsprogram i augusti. Representanten uppger att om det sker förändringar i elevernas åtgärder så utarbetas ett nytt åtgärdsprogram. En annan representant uppger att hen inte har erfarenhet av att det brukar bli så stora förändringar i stödåtgärderna efter utvärdering, representanten använder ungefär samma utvärderingsdatum för alla åtgärdsprogram. En representant för elevhälsan uppger att elev, vårdnadshavare, pedagoger, eventuella resurspersoner och specialpedagog deltar vid utvärdering av åtgärdsprogram. Även de biträdande rektorerna och rektorn kan delta. Rektorn uppger att skolans digitala system kräver att nya åtgärdsprogram behöver upprättas efter utvärdering av åtgärdsprogram. Rektorn uppger att skolan pratar om att börja göra uppföljningar efter sex till åtta veckor och att utvärdering sker i slutet av höstterminen och vid vårterminens slut.

Följande information har framkommit kring elever:

Elev 15 når inte godkända betyg i flera ämnen höstterminen 2024. En representant för elevhälsan uppger att eleven har anpassad studiegång och föreslås gå halvdagar. Elevhälsan uppger att eleven inte har något åtgärdsprogram. Rektorn uppger att eleven utreds av annan kommunal aktör varför skolan inte har startat en egen utredning.

Elev 24 når inte godkända betyg i flera ämnen höstterminen 2024. En lärare uppger att eleven är anmäld för utredningsbehov av särskilt stöd. Enligt representant för elevhälsan har det genomförts en kartläggning men ingen utredning om särskilt stöd. Inget åtgärdsprogram finns för eleven. En representant för elevhälsan uppger att extra anpassningar inte gett effekt. Rektorn uppger att eleven inte har något åtgärdsprogram vårterminen 2025 men att eleven tidigare varit föremål för särskilt stöd. I samband med rektorsintervju har Skolinspektionen begärt in elevens senaste åtgärdsprogram samt den utvärdering som låg till grund för att avsluta åtgärdsprogrammet och det beslut som fattades efter utvärderingen, men det saknas sådan dokumentation.

Elev 26 når inte godkända betyg i flera ämnen höstterminen 2024. En lärare uppger att eleven erhållit extra anpassningar under flera år men att de inte ger effekt. Läraren uppger att eleven är anmäld för utredningsbehov av särskilt stöd. En biträdande rektor uppger att eleven inte är anmäld för utredningsbehov av särskilt stöd och att skolan inte kan genomföra en pedagogisk utredning eftersom extern aktör uppger att eleven ska påbörja medicinering.

Elev 32 når inte godkända betyg i två ämnen höstterminen 2024. Vid intervju med elevhälsan framkommer att eleven har en utredning om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Utredningen är daterad den 17 september 2024. Åtgärdsprogrammet är beslutat av rektorn den 21 februari 2025. Eleven har anpassad studiegång som innebär att eleven går kortare dagar och av åtgärdsprogrammet framgår att eleven börjar sin skoldag 11.00 och slutar enligt ordinarie schema. I dokumentation från skolan framkommer att det tagits nytt beslut om åtgärdsprogram den 26 februari 2025 där fyra ämnen anpassats bort. I åtgärdsprogrammet saknas information om vilka avvikelser från timplanen samt övriga ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Det saknas även en klagörande motivering till beslutet.

Elev 36 började vid skolan i slutet av höstterminen 2024 och uppfyller enligt betygskatalogen för höstterminen 2024 inte betygskriterier och saknar betyg i flera ämnen. Vid intervju med elevhälsan framkommer att eleven har stöd i form av anpassad studiegång som innebär att eleven ska vara i skolan mellan 10.00-12.00. Eleven uppges vara föremål för anpassad studiegång men finns inte med i förteckning över elever som har åtgärdsprogram.

Elev 37 når inte godkända betyg i flera ämnen höstterminen 2024. Enligt informationsinhämtningen har eleven beslut om åtgärdsprogram i form av anpassad studiegång. En representant för elevhälsan uppger att eleven får stöd från en extern aktör men skolan vet inte vad stödet innebär. Vidare uppger representanten att eleven har medicinska svårigheter, att skolan för

tillfället provar stöd i form av anpassad studiegång och att åtgärden ska utvärderas innan vecka 16, 2025. Skolan samverkar med hemmet kring eleven men representanter är osäkra på om skolan har gjort någon ansökan till KHS för att konsultera psykolog i elevärendet. En biträdande rektor säger att det inte varit aktuellt med en pedagogisk kartläggning utan att åtgärder som vidtagits mer varit kring elevens beteende.

Elev 38 når inte godkända betyg i flera ämnen höstterminen 2024. Enligt ingiven dokumentation i ärendet har eleven beslut om åtgärdsprogram och stöd i form av resursperson. Skolinspektionen har tagit del av elevens utredning om särskilt stöd och aktuella åtgärdsprogram. Pedagogisk kartläggning är genomförd i maj 2021. Utredning om särskilt stöd är startad den 31 oktober 2023 och beskriver att eleven är i behov av stöd i den pedagogiska och sociala lärmiljön. Beslut om åtgärdsprogram är fattat av rektorn den 7 oktober 2024. Utvärdering är enligt åtgärdsprogrammet planerat till den 22 oktober 2024 och finns dokumenterat i separata mötesanteckningar. Vid intervju med elevhälsan framkommer att åtgärdsprogram för eleven utvärderades den 14 mars 2025 och det beslutats att det ska genomföras en ny pedagogisk kartläggning för eleven.

Elev 40 når inte godkända betyg i flera ämnen höstterminen 2024. Enligt informationsinhämtningen har eleven beslut om åtgärdsprogram och anpassad studiegång. Skolinspektionen har tagit del av elevens utredning om särskilt stöd och aktuella åtgärdsprogram. I åtgärdsprogrammet framgår att eleven har anpassad studiegång som innebär att eleven ska vara i Studiegården under tre förmiddagar i veckan. Det framkommer att elevens språkval anpassats bort men det saknas information om vilka andra avvikelser från timplanen, övriga ämnen och mål som annars gäller för utbildningen som gjorts. I åtgärdsprogrammet saknas även en klagande motivering till beslut om anpassad studiegång. Utarbetande av åtgärdsprogrammet är daterat 21 februari 2025 och beslutat av rektorn.

Elev 46 når inte godkända betyg eller saknar betyg i flertalet ämnen höstterminen 2024. Skolinspektionen har tagit del av elevens utredning om särskilt stöd samt åtgärdsprogram för eleven. Av elevens åtgärdsprogram framgår att eleven har anpassad studiegång men det är oklart i vilka ämnen eller tid som anpassats bort då det finns information från flera läsår. Beslut om åtgärdsprogram är daterat den 29 oktober 2024 och är fattat av rektorn. En representant för elevhälsan uppger att elevens åtgärdsprogram utvärderades den 14 januari 2025, eleven bedömdes vara i behov av samma åtgärder men det fattades inte något nytt beslut om åtgärdsprogram.

Elev 48 når inte godkända betyg samt saknar betyg i flertalet ämnen höstterminen 2024. Skolinspektionen har tagit del av elevens utredning om särskilt stöd samt elevens åtgärdsprogram. Av elevens åtgärdsprogram framgår att eleven har anpassad studiegång och enligt åtgärdsprogrammet

innebär åtgärden att eleven inte följer ordinarie schema utan har anpassade tider under skoldagarna. Det saknas information om vilka avvikelser från timplan, ämnen och mål som annars gäller för utbildningen som gjorts. Beslut om åtgärdsprogram är daterat den 29 oktober 2024 och är fattat av rektorn. Representant för elevhälsan uppger att elevens åtgärdsprogram utvärderades den i december 2024, eleven bedömdes vara i fortsatt behov av samma stödåtgärder. Vid utvärderingen fattades inte något nytt beslut om åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § andra stycket följer att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Enligt 10 kap. 13 § skollagen ska läraren i årskurs 1–5 en gång per läsår i en skriftlig individuell utvecklingsplan sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Av förarbetena framgår att stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska dokumenteras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen, i de fall det föreligger en skyldighet att upprätta en sådan (prop. 2013/14:160 s. 32).

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen följer bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

I förarbetena till skollagen anges att en utredning om särskilt stöd ibland kan göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer

omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid en utredning får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt (prop. 2009/10:165 s. 291).

Beslut om åtgärdsprogram

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut i fråga om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat 33 § om överklagandehänvisning. Enligt förarbetena gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

Av 32 § förvaltningslagen framgår att beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagande motivering om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som varit avgörande för myndighetens ställningstagande

Enligt 33 § förvaltningslagen ska en myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske, men en underrättelse ska alltid vara skriftlig om en part begär det.

Av förarbetena till 33 § förvaltningslagen framgår att en underrättelse om ett beslut kan vara skriftlig eller muntlig. Även om myndigheten har en valfrihet i fråga om formen torde det typiskt sett vara lämpligt att myndigheten även lämnar en skriftlig underrättelse. En muntlig underrättelse bör lämnas endast i undantagsfall, främst då handläggningen i sin helhet har skett muntligt och beslutet är enkelt att motivera och förstå. Myndighetens val av underrättelseform måste ske även med beaktande av det allmänna kravet på service och de allmänna utgångspunkterna för handläggningen. (Prop. 2016/17:180 s. 324f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd.

Utredningen visar att skolans rutiner kring dokumentation av extra anpassningar inte är kända och tydliga för lärare som undervisar i mellanstadiet. Detta kan leda till att extra anpassningar för elever i årskurs 4–6 inte alltid dokumenteras och att eleverna inte ges extra anpassningar som de är i behov av. Detta utgör en brist.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns elever som lärarna, trots extra anpassningar, befarar inte kommer att uppfylla gällande betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas men som inte har anmälts till rektorn. Detta är en brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att en utredning om särskilt stöd inte startats eller inte startats skyndsamt efter att elever anmälts för utredningsbehov av särskilt stöd. Detta gäller till exempel elev 24 och 26. Det framkommer även att skolan i vissa fall inte startar en egen utredning om särskilt stöd utan i stället använder eller inväntar utredningar från andra aktörer. Det gäller i vart fall elev 15. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda har skolan en skyldighet att skyndsamt se till att det startas en utredning som syftar till att se vilket behov av stöd eleven har i elevens lärmiljö.

Skolinspektionen noterar att elevhälsan är osäkra på om psykolog konsulterats i ärendet för elev 37. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla vikten av att olika professioner från elevhälsan deltar i utredning av särskilt stöd. Vilka professioner som bör delta i en utredning avgörs utifrån elevens behov.

Skolinspektionen bedömer även att det utgör en brist att skolan inte fattar formella beslut om att avsluta ett åtgärdsprogram om det vid en utvärdering framkommer att eleven inte längre är i behov av särskilt stöd. Detta gäller i vart fall elev 24. Av utredningen framkommer vidare att skolan inte ger vårdnadshavare information om möjligheten att överklaga beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram, vilket utgör en brist.

Skolinspektionen bedömer att det utgör en brist att skolan inte fattar nya beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram efter att en elevs åtgärdsprogram har utvärderats. Skolinspektionen konstaterar att denna brist i vart fall gäller elev 38, 46 och 48. Även om bedömningen är att stödåtgärderna ska fortsätta oförändrade ska ett nytt formellt beslut fattas och delges eleven och dennes vårdnadshavare. Att så sker är viktigt då vårdnadshavarna har möjlighet att överklaga innehållet i ett åtgärdsprogram och därför behöver underrättas om åtgärdsprogrammets fullständiga innehåll.

Skolinspektionen konstaterar även att det finns brister i skolenhetens hantering av beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång. I vissa beslut om anpassad studiegång saknas information om vilka omständigheter som ligger till grund för beslutet om att anpassa bort ämnen och det saknas uppgifter om vilka avvikelser som gjorts från timplanen eller de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Det kan även konstateras att beslut om anpassad studiegång för aktuella elever varken uppfyller skollagens eller förvaltningslagens krav på innehåll, utformning eller motivering av beslut. Detta utgör brister. Skolinspektionen noterar att dessa brister förekommer i dokumentationen för elev 32, 40, 46 och 48. Anpassad studiegång är en ingripande åtgärd som kan få stor betydelse för en elevs framtida skolgång, varför det är viktigt att beslutet uppfyller skollagens och förvaltningslagens krav på innehåll, utformning och motivering av beslut.

Utredningen i ärendet visar vidare att elev 15 och 36 erhåller stöd i form av anpassad studiegång utan att skolan genomfört en utredning om särskilt stöd, vilket utgör en brist. Beslut om anpassad studiegång är en särskild stödåtgärd som ska genomföras inom ramen för ett åtgärdsprogram som föregåtts av en utredning av elevens behov av särskilt stöd.

Skolplikt och rätten till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever och lärare framkommer att lärare registrerar närvaro på varje lektion och att vårdnadshavare kontaktas om en elev är frånvarande. Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att det finns ett närvaroteam som har till uppgift att bevaka och dokumentera elevernas frånvaro dagligen. Närvaroteamet ringer hem till vårdnadshavare till alla elever som är frånvarande dag tre för att höra efter vad frånvaron beror på och fångar på så sätt upp elever som en förebyggande åtgärd.

Elevhälsan uppger att specialpedagogen har huvudansvaret över dokumentationen kring elevens frånvaro. Om en elev har mer än 20 procent frånvaro så ska skolan gå in med åtgärder. Steg 1 är att göra en enkel

kartläggning av frånvaron. Skolan kan också göra en fördjupad kartläggning. En representant för elevhälsan uppger att vid en fördjupad kartläggning så deltar professioner från elevhälsan.

Vid intervju med rektorn framkommer att om en elev är sjuk så ringer skolan hemmet på den tredje dagen för att säkerställa att frånvaron inte beror på något annat än sjukdom. För elever som tidigare haft perioder av ogiltig skolfrånvaro eller nya elever ringer skolan hem redan första dagen eleven är frånvarande. Rektorn uppger vidare att specialpedagogen är med i skolans närvaroteam. Genomgångar av frånvaron görs även av arbetslagen. Rektorn uppger att anmälan till rektorn ska ske när frånvaron är problematisk och att frånvaron i nuläget räknas i procent men skolan ska även börja beakta antalet tillfällen eleven är frånvarande enligt en ny rutin som kommunen infört. Rektorn uppger att den nya rutinen om frånvaro och skolpliktsbevakning infördes av kommunen under vårterminen 2024 och skolan har ett pågående arbete kring detta, rutinerna är ganska nya och har inte hunnit implementerats fullt ut. Rektorn uppger att frånvaro anmäls till huvudmannen via skolpliktsbevakning av antingen rektorn eller biträdande rektorer. Den nya rutinen innebär att vid fortsatt frånvaro mer än åtta veckor eller om eleven varit frånvarande mer än tio dagar under en 15-veckorsperiod ska det fattas beslut om att starta en utredning. Rektorn berättar att skolan ska börja anmäla även problematisk skolfrånvaro till huvudmannen och att det är en del oklarheter kring den nya rutinen, när skolan ska anmäla till huvudmannen och hur ofta.

Skolinspektionen har tagit del av de nya rutinerna som huvudmannen infört kring frånvaro. Skolinspektionen har även vid informationsinhämtningen tagit del av uppgifter om vilka elever som har hög eller problematisk frånvaro under höstterminen 2024 och vårterminen 2025 till och med vecka 7. I samband med den informationen uppger huvudmannen att elever med anpassad studiegång i tid får frånvaro även de lektioner som eleven inte förväntas vara på skolan utifrån sitt åtgärdsprogram och att elever med anpassad studiegång i tid därför har en hög frånvaro.

Följande information har framkommit om elever:

Elev 21. Eleven har cirka 30 procents frånvaro under höstterminen 2024 och cirka 40 procent under vårterminen 2025. Elevhälsan uppger att skolan genomförde en enkel utredning om orsaker till frånvaron under läsåret 2023/24 som visade att frånvaron hade medicinska orsaker. Elevhälsan, rektorn och en biträdande rektor uppger att de åtgärder som provats inte gett effekt. Rektorn uppger att en extern aktör påbörjat en utredning men att väntetiden är över två år. En biträdande rektor uppger att elevens frånvaro inte är anmäld till huvudmannen. Vid kompletterande intervju uppger rektorn att elevens frånvaro blev problematisk under vårterminen

2025 och att skolan planerar att genomföra ett möte med extern aktör i mars 2025 för att sedan påbörja en frånvaroutredning.

Elev 31. Eleven har cirka 90 procent frånvaro under höstterminen 2024 och nästan 100 procent under vårterminen 2025. Eleven har särskilt stöd och anpassad studiegång. Elevhälsan och rektorn uppger att orsaker till frånvaron har utretts och att elevens mående är orsak till frånvaron. Rektorn uppger att rektorn inte vet när en utredning om orsakerna till frånvaron genomförts men att det under höstterminen 2024 genomfördes en utredning om särskilt stöd. Rektorn uppger vidare att frånvaron inte har anmälts till huvudmannen med anledning av att elevens närvaro i perioder varit bättre.

Elev 32. Eleven har närmare 50 procent frånvaro under höstterminen 2024 och 80 procent under vårterminen 2025. Under vårterminen 2025 har eleven åtgärdsprogram och anpassad studiegång. Elevhälsan och rektorn uppger att skolan har utrett orsaker till elevens frånvaro och att eleven har svårt att ta sig till skolan på grund av måendet. Skolinspektionen har begärt att få ta del av utredning om orsaker till elevens frånvaro och skolan har inkommit med en enkel utredning om frånvaro daterad den 25 september 2024 samt åtgärdsprogram och dokumentation från olika möten. En biträdande rektor uppger att åtgärderna för att öka närvaron inte gett effekt och att eleven inte är närvarande i skolan enligt de överenskommelser och beslut om anpassad studiegång som finns. En biträdande rektor uppger att elevens frånvaro inte är anmäld till huvudmannen.

Elev 36. Eleven har cirka 60 procent frånvaro under höstterminen 2024 och vårterminen 2025. Eleven är föremål för anpassad studiegång men finns inte med i förteckning över elever som har ett åtgärdsprogram. Vid intervju med elevhälsan framkommer att eleven har stöd i form av anpassad studiegång som innebär att eleven ska vara i skolan mellan 10.00-12.00. Rektorn uppger att åtgärden att vara i Studiegården har varit en åtgärd som gett effekt eftersom elevens närvaro i skolan har ökat jämfört med elevens närvaro vid tidigare skola, där eleven var helt frånvarande från undervisningen. En biträdande rektor uppger att skolan inte genomfört en egen utredning om orsaker till elevens frånvaro utan använt en utredning från elevens tidigare skola. På frågan om elevens frånvaro är anmäld till huvudmannen så svarar en biträdande rektor att det finns en osäkerhet om eleven är skriven i kommunen.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 2 § skollagen har barn som är bosatta i Sverige skolplikt.

Av 7 kap. 3 § skollagen framgår att alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till grundläggande utbildning i allmän skola.

Enligt 7 kap. 17 § första stycket skollagen ska en elev i grundskolan delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Av bestämmelsens fjärde stycke följer att om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Enligt 7 kap. 19 a § skollagen ska rektorn, om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som anordnas för utbildningen i bland annat grundskolan, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt.

Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt anmäls till huvudmannen.

I förarbetena till bestämmelsen framhåller regeringen att en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro alltid måste baseras på elevens hela situation. Regeringen framhåller vidare att enligt Skolverkets allmänna råd (Skolverket, Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, s. 22) beror en elevs omfattande frånvaro ofta på en komplex situation med olika slags problem som kan röra både hem och skola. Många av orsakerna kan vara skolrelaterade och kräva åtgärder i skolan. Samtidigt kan hemförhållandena vara svåra och i vissa fall förekommer det att vårdnadshavaren inte bidrar till, eller på grund av sociala orsaker inte har möjlighet att se till, att eleven går till skolan. Det förekommer också att organisatoriska faktorer är orsaken till en elevs långvariga frånvaro. Exempel på detta kan vara brister i frånvarorapportering, låg grad av lärarkontakt, håltimmar, lärarbyten, brister i lärandemiljön eller otydlig ansvarsfördelning bland vuxna i skolan. Utöver dessa exempel nämner regeringen att det även kan finnas fall där vårdnadshavare medvetet håller barn borta från skolan, exempelvis vid en utlandsresa där eleven inte beviljats ledighet eller p.g.a. psykisk ohälsa. I vissa extrema fall kan det vara fråga om hedersförtryck och att barnet blivit bortfört från landet (prop. 2017/18:182 s. 58).

I förarbetena framhåller regeringen vidare att frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. Som Skolverket påpekar kan det i vissa fall räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer

omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Detta förutsätter att både skolpersonal och personal inom elevhälsan har kunskap om riskfaktorer för frånvaro, om upptäckt och åtgärder samt kännedom om beprövad erfarenhet och forskning om frånvaro. Den nya bestämmelsen föreslås inte innehålla några detaljerade krav på hur utredningen om frånvaro ska genomföras. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

I 7 kap 21 § andra stycket skollagen anges att hemkommunen i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov ska samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs.

Av 7 kap. 22 § skollagen följer att huvudmannen ska se till att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolgång.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det finns brister i arbetet med att initiera samt skyndsamt och i tillräcklig omfattning utreda de bakomliggande orsakerna till elevers frånvaro. Detta leder följaktligen till brister i arbetet med att vidta åtgärder för att tillgodose elevers rätt till utbildning.

Skolinspektionen konstaterar även brister i skyldigheten att anmäla till huvudmannen när en utredning av orsaker till en elevs frånvaro inletts. Detta gäller åtminstone elev 21, 31, 32 och 36. Det är ett lagstadgat krav att en anmälan till huvudmannen aktualiseras så snart en utredning startas eftersom huvudmannen har ett särskilt utpekat ansvar för elevers rätt till utbildning. Huvudmannen ska säkerställa att alla elever får den utbildning de har rätt till.

Skolinspektionen bedömer att vissa av skolans utredningar av de bakomliggande orsakerna till frånvaron varit otillräckliga, i vart fall utredningarna beträffande elev 21, 32 och 36. Utredning av de bakomliggande orsakerna till frånvaron behöver genomföras av den skola där eleven har sin aktuella lärmiljö och undervisning för att skolan ska kunna ta reda på vilket behov som finns och vilka åtgärder skolan behöver ta till för att förbättra elevens skolnärvaro. I vissa fall behöver även skolan göra en djupare analys av elevens frånvaro, där professioner från elevhälsan bidrar med olika perspektiv.

Skolinspektionen konstaterar även att det beträffande elev 21, 31, 32 och framgår att de åtgärder som hittills vidtagits inte varit tillräckliga för att förbättra skolnärvaron. Om de åtgärder som sätts in inte ger effekt måste skolan aktivt pröva nya åtgärder. I detta kan ingå att komplettera utredningen av orsaker till frånvaron och det eventuella behovet av särskilt

stöd. Skolan kan genomföra en samlad utredning av orsakerna till frånvaron och behovet av särskilt stöd så länge förutsättningarna för respektive utredning är uppfyllda.

Skolinspektionen finner även skäl att framhålla vikten av att skolan i en utredning om frånvaro tar ställning till om frånvaro är att betrakta som giltig eller ogiltig eftersom det kan ha betydelse för vilka åtgärder som behöver sättas in för att vända frånvaro till närvaro. Vid normal sjukfrånvaro finns sällan skäl att ifrågasätta vårdnadshavares uppgifter men vid längre eller upprepade sjukfrånvaro kan det finnas skäl att efterfråga läkarintyg eller att elevens hälsotillstånd bekräftas av personal med relevant utbildning såsom sjukvården, skolläkare eller psykolog.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektorn uppger vid intervju att eleverna i årskurs 4 och 5 inte erbjuds extra studietid. Av intervju med elever, lärare och rektorn framkommer att elever i årskurs 6–9 erbjuds extra studietid. Rektorn uppger att den extra studietiden för årskurs 6–9 är schemalagd efter ordinarie lektioner och omfattar cirka 40 till 60 minuter i veckan.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår bland annat att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid i minst två timmar per vecka. Den extra studietiden ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Av förarbetena framgår bland annat att den extra studietiden är undervisning som syftar till att elever ska få hjälp med läxor och annat skolarbete, och på det sättet ta igen, befästa och fördjupa sina ämneskunskaper. Verksamheten kan också ge eleverna tillfälle att utveckla och använda olika inlärningsstrategier samt planera, genomföra och utvärdera sitt eget lärande (prop. 2021/22:111 s. 15–16).

Av förarbetena framgår även att det är gynnsamt för elever och fördelaktigt om verksamheten kan stadiindelns och den extra studietiden bör vara schemalagd och ges kontinuerligt. Det framgår vidare att huvudmän och skolor bör arbeta för att särskilt motivera de elever som har störst behov av att delta i studietiden. Det grundläggande syftet är att höja kunskapsresultaten och bidra till ökad likvärdighet, särskilt i fråga om att kompensera för elevers olika förutsättningar vilket lägger ett särskilt ansvar på huvudmän och skolor i arbetet med att uppmuntra till deltagande (prop. 2021/22:111 s. 19).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolan inte erbjuder extra studietid till elever i årskurs 4 och 5 samt att elever i årskurs 6–9 inte erbjuds extra studietid i tillräcklig omfattning, då eleverna endast erbjuds 40–60 minuter i veckan extra studietid. För att uppfylla skollagens krav ska elever i grundskolans årskurs 4–9 erbjudas att frivilligt delta i minst två timmar extra studietid per vecka.

Förebyggande och åtgärdande arbete för studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ordningsregler

Elever berättar vid intervju att skolan har ordningsregler. Eleverna uppger även exempel på ordningsregler, konsekvenstrappa och att de pratat i klasserna om varför de har ordningsregler. Eleverna uppger vidare att rektorn under vårterminen 2025 besökt klasserna för att berätta om och påminna om ordningsreglerna. Några elever är osäkra på om lärarna presenterade ordningsreglerna under höstterminen 2024 eller om skolans elever fått tycka till om reglerna. Lärarna berättar att det vid höstterminens start har något som kallas "stark skolstart", då går lärarna igenom ordningsreglerna med klasserna utifrån material som rektorn tillhandahåller. Flera lärare uppger att ordningsreglerna går via lärarnas arbetslag, via klassråd och elevråd samt att vårdnadshavarna får skriva under att de tagit del av ordningsreglerna. Rektorn uppger att ordningsreglerna revideras årligen och lyfts i elevrådet även om det inte sker så stora förändringar från år till år.

Vid intervju med elever på högstadiet framkommer att ordningsreglerna kring mobiltelefoner inte alltid följs. Elever använder elevdatorer och mobiltelefoner under annat under lektionstid, exempelvis att spela spel istället för att göra skolarbete. Elever berättar att telefoner och datorer stör studieron under lektionstid. Elever på högstadiet berättar att de egentligen ska lämna mobiltelefonerna i skåpen men att vissa lärare tillåter att elever använder mobiltelefoner till annat än skolarbete under lektionstid.

Flera lärare berättar att elevernas mobiltelefoner kan störa under lektionstid. Lärare berättar vidare att de säger till eleverna om telefoner stör under lektionstid. En lärare uppger att mobiltelefoner och elevdatorer inte stör i någon större utsträckning men att vissa elever kan inte följa gällande regler. En annan lärare berättar att de haft problem i en årskurs med att elever filmar varandra under lektionstid. Läraren säger att det är svårt att förändra beteendet. En annan lärare tillägger att läraren inte alltid

konfronterar elever när läraren upptäcker att mobiltelefoner används under lektionstid.

Rektorn berättar att reglerna kring mobiltelefoner inte följs av vissa elever. Rektorn uppger att det under läsåret 2024/25 inte framkommit behov att revidera befintliga regler kring mobiltelefoner. Rektorn uppger vidare att det inte finns några skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning som beslutats av rektorn, annat än det som finns skrivet i skolans ordningsregler. Rektorn uppger att de hade förslag på ytterligare skrivning rörande tillvägagångssätt vid omhändertagande men det finns inget nedskrivet.

Utredning vid upprepade ordningsstörningar eller olämpligt uppträdande

Vid intervju med elever, lärare och elevhälsa framkommer att det finns elever som återkommande uppträder ordningsstörande eller olämpligt och återkommande påverkar trygghet och studieron negativt för andra elever. Det kan handla om olämpligt språkbruk, våld, kränkningar, störningar under lektionstid eller elaka kommentarer via elevdatorn. Lärare uppger att om elever vid upprepade tillfällen bryter mot regler eller har ett olämpligt eller ordningsstörande beteende så pratar någon av lärarna med eleven. Det kan även bli aktuellt med ett möte med elevens vårdnadshavare. Lärare uppger att elev 1, 2, 3, 4, 5, 6, 29, 37 och 38 är elever som upprepat påverkar tryggheten och studieron negativt för andra elever samt uppträder ordningsstörande eller olämpligt.

Elevhälsan uppger vid intervju att om en elev vid upprepade tillfällen bryter mot regler eller annars har ett olämpligt eller ordningsstörande beteende så görs en anmälan om kränkande behandling till skolans trygghetsteam. Elevhälsan uppger vidare att skolan granskar inkomna kränkingsanmälningar och om det är samma utsättande elev i många kränkingsanmälningar så kan elevens skolsituation diskuteras tillsammans med elevhälsoteamet eller i arbetslaget. Elevhälsan berättar vidare att åtgärder för att komma till rätta med elevens beteende kan vara klassrumsobservationer eller samtal med eleven eller elevens vårdnadshavare.

Rektorn och biträdande rektorer uppger att utredning av en elevs ordningsstörande beteende görs genom utredning av kränkande behandling. Rektorn uppger att skolans trygghetsteam utreder och pratar med både utsatt och utsättande elev och att anmälan om kränkande behandling skickas till huvudmannen. Rektorn uppger att elevhälsan diskuterar kring elevers ordningsstörande beteende men att det inte dokumenteras på samma sätt som arbetet med särskilt stöd.

Följande information har framkommit om elever:

På frågan om **elev 2, 3 och 5:s** ordningsstörande beteende utretts svarar en biträdande rektor nej. Elevhälsan uppger att skolan genomfört insatser riktade mot eleverna, men på gruppnivå, där kuratorn genomfört observationer i klassrummet och samtalat med elever och vårdnadshavare. Personalstyrkan har även utökats i elevernas klassrum och på raster. Elevhälsan uppger vidare att nödvändigt arbete kring eleverna inte hunnits med men att skolan ser att eleverna har olika svårigheter. Varken elev 2, 3 eller 5 är anmälda för utredningsbehov av särskilt stöd. En biträdande rektor uppger att en pedagogisk kartläggning genomfördes för något år sedan avseende elev 2 men att det inte gjorts någon specifik utredning kring elevens ordningsstörande beteende.

Elev 29 uppges av lärare vara en elev som påverkar tryggheten negativt för andra elever, då eleven kan uppträda ordningsstörande eller olämpligt. På frågan om skolan har utrett elevens ordningsstörande beteende uppger elevhälsan att eleven tidigare var involverad i fler händelser av kränkande behandling. Rektorn uppger att rektorn känner till att eleven upplevs ordningsstörande, att saken har utretts och att eleven är anmäld till extern aktör utifrån elevens gränsöverskridande beteende. Skolinspektionen har begärt att få ta del av elevens utredning om ordningsstörande beteende. Vid kompletterande intervju med rektorn framkommer att efterfrågad utredning om ordningsstörande beteende består av anmälningar och utredningar som rör kränkande behandling. Rektorn uppger vidare att skolan under läsåret 2024/25 inte vidtagit några åtgärder men att extern aktör agerar. Rektorn kan inte svara på vilka insatser den externa aktören har genomfört eller planerar att genomföra.

Disciplinära åtgärder

Lärare uppger i intervju att disciplinära åtgärder i form av "paus för elever" avstängning, muntlig varning, skriftlig varning och att elever får gå hem om det har hänt något eller om de använt våld. Det sistnämnda dokumenteras någonstans tror en lärare. En lärare uppger att disciplinära åtgärder inte alltid dokumenteras då läraren någon vecka innan Skolinspektionens besök utvisade elev 29 från lektionen utan att dokumentera. Flera lärare säger att skolans lärare på egen hand kan besluta om att skicka hem elever, men beslut om att skicka hem elever kan också ske i samråd med rektorn eller de biträdande rektorerna. Cirka tre veckor innan Skolinspektionens besök skickades elev 38 hem efter en händelse där eleven utsatt andra elever och det beslutet togs i samråd med biträdande rektor, säger lärarna. Några lärare uppger att det är tydligt hur de ska agera kring disciplinära åtgärder, då lärarna nyligen tagit reda på vad som gäller.

Vid intervju med rektorn framkommer att skolan använder sig av disciplinära åtgärder. Rektorn nämner bland annat åtgärderna muntlig och skriftlig varning, avstängning och omplacering. Åtgärderna dokumenteras i

skolans lärplattform. Detta för att lärare ska kunna se historiken för en elev. Rektorn uppger att mentorerna behöver bilda sig en egen uppfattning om de elever som de ansvarar för. Rektorn uppger att personalen har kännedom om disciplinära åtgärder och hur de kan användas. Rektorn berättar att det finns elever som kan bli en fara för andra elever eller sig själva och då kan personalen skicka hem dem utan att stämma av med rektorn innan. Rektorn tillägger att rektorn är den som ska fatta beslut men att det handlar om att lärare ska våga agera. Om en lärare på egen hand skickat hem en elev så dokumenterar rektorn händelsen i efterhand. Rektorn berättar att det finns två elever där skolan träffat överenskommelser med elevernas vårdnadshavare om att eleverna kan skickas hem, då eleverna kan utgöra en fara för andra elever. Att skicka hem elever är dock inte en generell åtgärd. Rektorn uppger att beslut att skicka hem en elev inte ses som ett beslut om avstängning under resterande del av dagen.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Av 5 kap. 4a § skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som 1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller 2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än vad som avses i första stycket.

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutas av rektorn.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

I förarbetena, prop. 2021/22:160, s. 236, anges även att om det till exempel finns ordningsregler som fungerar mindre väl ur vissa avseenden eller som följs i låg utsträckning ska skolan utreda orsakerna till detta och antingen förändra reglerna eller implementera dem mer kraftfullt, om det anses

viktigt att ha kvar dem, eller ta bort dem, om de vid en närmare analys inte anses behövas. Det ska i detta sammanhang beaktas att om elever och personal uppfattar att eleverna på ett systematiskt sätt inte följer skolans ordningsregler riskerar det att skapa en kultur där det är acceptabelt att bryta mot ordningsregler och andra normer för uppförande.

Enligt 5 kap. 9–10 §§ skollagen ska rektorn se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7–23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår att om en åtgärd vidtagits enligt 5 kap. 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 eller 23 §§, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Om åtgärden rör omhändertagande av föremål enligt 5 kap. 22 §, gäller denna skyldighet endast om föremålet inte återlämnats efter lektionens slut.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa studiero.

Skolinspektionen konstaterar att elever använder mobiltelefoner och elevdatorer till annat än skolarbete under lektionstid, vilket utgör en brist. Utredningen visar att lärare heller inte alltid agerar när detta upptäcks. Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att det vid skolenheten saknas skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

I övrigt har det inte framkommit annat än att skolans arbete med ordningsregler uppfyller lagstiftningens krav.

Av utredningen i ärendet framgår att det finns flera elever på skolan som vid upprepade tillfällen stör ordningen. Skolinspektionens bedömer att det saknas fungerande rutiner för att se till att orsaker till ordningsstörande beteende utreds. Av skolpersonals svar framgår att skolan likställer utredning om ordningsstörande beteende med utredning av kränkande behandling, men en elev kan ha ett ordningsstörande beteende utan att utsätta andra elever för kränkande behandling. Att en elevs upprepade

ordningsstörande beteende uppmärksammas och utreds är viktigt för att komma fram till vilka åtgärder som behövs för att möta elevens behov och stötta eleven i att förändra sitt beteende. Om det vid en sådan utredning framkommer att förutsättningarna för en utredning av elevens behov av särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skolinspektionen bedömer att orsakerna kring varför elev 2, 3, 5 och 29 upprepat stör ordningen behöver utredas.

Skolinspektionen konstaterar att disciplinära åtgärder inte alltid dokumenteras av den som vidtar åtgärden, vilket utgör en brist.

Områden utan konstaterade brister

Anmälan och utredning av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger vid intervju att om en elev kränker en annan elev så agerar lärare och utreder det inträffade. En elev berättar att det finns ett team på skolan som utreder kränkande behandling genom att prata med utsatt och utsättande elev.

Lärarna uppger vid intervju att de anmäler och rapporterar alla händelser av kränkande behandling i ett digitalt system och för närvarande har de ett särskilt fokus på att få stopp på "skojbråk". En lärare säger elevens upplevelse av utsatthet är avgörande för när en anmälan ska ske. Lärarna uppger vidare att samtliga anmälda händelser utreds. I vissa fall är det en snabbare utredning, om händelsen varit möjlig att reda ut på en gång, men i andra fall utreder trygghetsteamet vidare. Lärarna säger att de i kollegiet har diskuterat vilka situationer som ska anmälas och hur viktigt det är att kränkande behandling följs upp. Lärare uppger att åtgärder aktualiseras vid kränkande behandling och att det finns en arbetsrutin att följa.

Rektorn bekräftar att kränkande behandling utreds av trygghetsteamet. Utredningen dokumenteras och personal pratar med både utsatt och utsättande elev men en utredning kan även bli mer omfattande. Rektorn uppger vidare att anmälan om händelser av kränkande behandling per automatik går till rektorn och vidare till huvudmannen. Enligt rektorn kan en utredning om kränkande behandling handla om en snabbutredning men även en mer omfattande utredning.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten

är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Johannes Behndig.

Utredaren Anna Karlsson har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Ylva Ohlsson och Malin Thornberg medverkat.